

Posudek na bakalářskou práci:

Martin Linhart: KSČ a politický vývoj v okrese Teplice-Šanov v letech 1945-1948.

Zatímco na centrální rovině je politický postup KSČ poměrně podrobně zkoumán a relativně dobře znám (byť i tam stále zůstává řada otázek nezodpovězených), činnosti strany v regionech doposud bylo věnováno jen málo pozornosti. Proto lze přivítat, že kol. Linhart se ve své bakalářské práci zaměřil na vývoj KSČ v okrese Teplice-Šanov. Navázal tím na svoji již dříve obhájenou práci diplomovou pojednávající o stejném tématu pro sousední okres Ústí nad Labem.

Práce má celkem logickou strukturu. Postrádám ovšem poněkud podrobnější rozbor pramenů a literatury. Vlastní text je rozdělen na část zabývající se obdobím do voleb a poté od voleb do února 1948. Začíná obecným popisem situace bezprostředně po skončení války ve státě a samozřejmě hlavně na Teplicku. K tomu je třeba podotknout, že autor zde opomenul důležitou literaturu, bez které lze dnes sotva o českém pohraničí v roce 1945 psát. Na mysli mám práce T. Staňka, A. von Arburga nebo A. Wiedemanna. Naopak ocenit bych chtěl část věnovanou obnově veřejné správy. I pro poznání celkového vývoje správy v tomto období je přínosné vylíčení sporu o to, zda měl být v Teplicích zřízen okresní národní výbor nebo okresní správní komise. Prospěšné by bylo pokusit se případně zachytit i politické pozadí sporu. Je ale samozřejmě otázkou, zda k tomu existují relevantní prameny.

Následně autor dospívá k jádru práce, kterým by mělo být obnovení organizace KSČ na Teplicku, její základní podoba a fungování strany. Za zajímavý považuji pohled do nitra stranické struktury. Potvrzuje totiž, že i uvnitř strany tvářící se jako monolit doutnaly konflikty mezi starousedlíky a přicházejícími osídlenci, mezi předválečnými komunisty a novými členy. Problém samozřejmě představovali i němečtí komunisté a otázka, nakolik je zapojit do činnosti strany. Vzhledem k názvu a zaměření práce by snad bylo možné očekávat větší pozornost konkrétnímu politickému programu strany na Teplicku.

Práci by celkově určitě prospělo, kdyby se popisovaná scéna více zalidnila konkrétními postavami a kdyby se čtenář dozvěděl alespoň základní informace o lidech, kteří zde stranu

reprezentovali. Totéž platí i pro jiné části textu. Nejde mi samozřejmě o sepisování životopisů, ale o alespoň stručné zmínky o tom, jakými cestami se vedoucí představitelé KSČ (ale třeba i zmíněných správních institucí) dostali po válce na Teplicko.

Okres Teplice-Šanov představuje v kontextu poválečných severních a severozápadních Čech určitou zajímavou výjimku, protože komunisté zde ve volbách nezískali nadpoloviční většinu hlasů a museli se potýkat se silnou konkurencí sociální demokracie, která měla v tomto okrese tradičně významné pozice. V této souvislosti mohl autor podle mého názoru alespoň načrtnout její důvody. Pokud tkví, jak se dá předpokládat, již v předválečných dobách, pak by to byl zajímavý příklad kontinuity zcela nepřerušené ani takovým zlomem, jakým byla válka a jí vyvolané změny. Právě zde se navíc přímo nabízí srovnání se situací v jiných oblastech, především samozřejmě v okrese Ústí nad Labem, kterým se autor, jak bylo výše uvedeno, dříve zabýval.

Období 1946-1948 tvoří další kapitolu práce. Kromě povolebního sestavování ONV je vývoj těchto let dokládán na dvou konkrétních kauzách, jež sice nepostrádají širší přesah, avšak autor jej příliš nerozvinul. Na místě by bylo vyvodit z nich obecnější závěry týkající se politických zájmů KSČ a její taktiky. Naproti tomu za zdařilou a přínosnou pokládám tu část práce, v níž autor popisuje dopady sporů o tzv. milionářskou daň na vztahy mezi komunisty a sociálními demokraty na Teplicku. Na to pak navazuje neméně zajímavý popis toho, jak se komunisté snažili působit na teplické delegáty důležitého sjezdu sociální demokracie konaného v listopadu 1947 v Brně.

Z těchto pasáží pak plynou i celkové závěry práce, které se jeví poměrně přesvědčivé. Podle nich šlo v letech 1945-1948 komunistům na Teplicku přirozeně o vybudování vlastní organizace, nábor členů a posilování moci. Specifický úkol v tomto okrese ale spočíval v rozbití protikomunistického bloku, ve kterém, což nebylo zrovna obvyklé, měli vedoucí postavení sociální demokraté.

Navzdory výše uvedeným výtkám předložený text rozhodně splňuje nároky kladené na bakalářské práce. Navrhuji hodnotit práci stupněm velmi dobře.

